



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

## UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 202/2010-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 18. mája 2010 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. M. B., PhD., B., zastúpeného advokátkou Mgr. M. L., Advokátska kancelária, B., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2 a čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky postupom Generálneho prokurátora Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. XV/2 Pz 14/10 a takto

### **r o z h o d o l :**

Sťažnosť JUDr. M. B., PhD., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

### **O d ô v o d n e n i e :**

#### **I.**

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. mája 2010 doručená sťažnosť JUDr. M. B., PhD., B. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2 a čl. 152 ods. 4 ústavy

postupom generálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) v konaní vedenom pod sp. zn. XV/2 Pz 14/10.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ v rámci vedeného trestného konania vzniesol námietku zaujatosti proti prokurátorovi Okresnej prokuratúry Bratislava I (ďalej len „okresná prokuratúra“), ktorej však nebolo uznesením prokurátora okresnej prokuratúry č. k. 3 Pv 368/07-45 zo 14. októbra 2009 vyhovené.

Prvostupňové rozhodnutie napadol sťažovateľ sťažnosťou, ktorá bola uznesením okresného prokurátora č. k. 3 Pv 368/07-55 z 9. novembra 2009 zamietnutá.

Proti predmetnému druhostupňovému rozhodnutiu podal sťažovateľ podnet podľa § 31 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“), ktorým namietal zákonnosť tohto rozhodnutia.

Listom č. k. XV/2 Pz 14/10-3 z 25. februára 2010 generálny prokurátor sťažovateľovi oznámil, že jeho podanie (označené ako podnet) bolo vzhľadom na svoj obsah posúdené ako mimoriadny opravný prostriedok – návrh na zrušenie právoplatného rozhodnutia v prípravnom konaní podľa ustanovení § 363 a nasledujúcich zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) a že pre zmeškanie lehoty, v rámci ktorej možno prijať uznesenie generálneho prokurátora o zrušení napadnutého rozhodnutia, bol zároveň tento návrh odložený.

Sťažovateľ považuje postup generálneho prokurátora za „*zjavne nezákonný a teda svojvoľný spôsob*“ a je toho názoru, že podnet podaný výslovne podľa § 31 zákona o prokuratúre nemožno „*ani z hľadiska jazykového vyjadrenia (obsahu či označenia) ani z hľadiska prejavu vôle sťažovateľa*“ považovať za návrh na zrušenie právoplatného rozhodnutia v prípravnom konaní podľa § 363 a nasledujúcich Trestného poriadku. Sťažovateľ ho považuje za prejav „*zjavne účelového a svojvoľného výkladu a aplikácie práva generálnym prokurátorom, ktorým následne došlo k odmietnutiu poskytnutia ochrany základného práva sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu garantovanú článkom 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a článkom 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd*“.

Sťažovateľ odvolávajúc sa na judikatúru ústavného súdu pokračuje vo svojej argumentácii a uvádza, že hoci toto upovedomenie generálneho prokurátora nemá formu

rozhodnutia, pretože ním došlo k zásahu do „zákonnych a ústavných práv“ sťažovateľa, malo by spĺňať požiadavku náležitého odôvodnenia.

Sťažovateľ je toho názoru, že „všeobecné a púhe konštatovanie generálneho prokurátora, že podanie sťažovateľa bolo z hľadiska jeho obsahu posúdené ako návrh na zrušenie právoplatného rozhodnutia v prípravnom konaní podľa § 364 Trestného poriadku, hoci takéto posúdenie je v evidentnom rozpore s jazykovým znením podania aj prejavenu vôľou sťažovateľa, bez akéhokoľvek odôvodnenia či vysvetlenia, je prejavom svojvôle štátnej moci, odmietnutím prístupu k spravodlivosti a je v rozpore s princípom právnej istoty.“

Na základe uvedeného sťažovateľ v sťažnosti navrhuje, aby ústavný súd vo veci rozhodol týmto nálezom:

*„Základné právo JUDr. M. B., PhD. na súdnu a inú právu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a článku 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, v spojení s článkom 1 ods. 1, článkom 2 ods. 2 a článkom 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky postupom Generálneho prokurátora Slovenskej republiky v konaní sp. zn. XV/2 Pz 14/10 pri vybavovaní podnetu sťažovateľa na preskúmanie zákonnosti uznesenia policajného orgánu z 11. februára 2010 porušené bolo.*

*Upovedomenie Generálneho prokurátora Slovenskej republiky sp. zn. XV/2 Pz 14/10 — 3 z 25. februára 2010 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.*

*Generálny prokurátor Slovenskej republiky je povinný uhradiť JUDr. M. B., PhD. trovy právneho zastúpenia na účet jeho právnej zástupkyne Mgr. M. L., advokátky, do desiatich dní od právoplatnosti tohto nálezu.“*

## II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľ v sťažnosti namieta porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny v spojení s čl. 1 ods.1, čl. 2 ods. 2 a čl. 152 ods. 4 ústavy.

Podľa čl. 1 ods. 1 ústavy Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát. Neviaže sa na nijakú ideológiu ani náboženstvo.

Podľa čl. 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Podľa čl. 152 ods. 4 ústavy výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ak preskúmanie namietaného postupu, resp. rozhodnutia orgánu verejnej moci v rámci predbežného prerokovania vôbec nesignalizuje možnosť porušenia základného práva alebo slobody sťažovateľa, realnosť ktorej by bolo potrebné preskúmať po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie, ústavný súd považuje takúto sťažnosť za zjavne neopodstatnenú (obdobne I. ÚS 66/98, II. ÚS 101/03, II. ÚS 104/04).

Ťažiskom argumentácie sťažnosti je tvrdenie sťažovateľa, že posúdením jeho podnetu podaného podľa zákona o prokuratúre zo strany generálneho prokurátora ako mimoriadneho opravného prostriedku podľa § 363 a nasledujúcich Trestného poriadku odvolávajúc sa na obsah podania, bez bližšieho primeraného odôvodnenia a jeho následným odložením pre zmeškanie lehoty určenej § 364 ods. 3 Trestného poriadku došlo „*k odmietnutiu poskytnutia ochrany základného práva sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu*“ garantovaného čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny.

Ústavný súd preskúmal postup generálneho prokurátora, aby zistil, či účinky výkonu jeho právomoci v konaní sp. zn. XV/2 Pz 14/10 sú zlučiteľné s limitmi sťažovateľom označeného čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny (v spojení čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2 a čl. 152 ods. 4 ústavy), ktorých porušenie namieta.

V podaní z 11. februára 2010 adresovanom Krajskej prokuratúre v Bratislave označenom ako „*Podnet na preskúmanie zákonnosti uznesenia okresného prokurátora o zamietnutí sťažnosti proti uzneseniu o nevyhlúčení prokurátora z úkonov trestného konania*“ sťažovateľ uviedol predovšetkým skutkové okolnosti odôvodňujúce pochybnosť o nezaujatosti prokurátora okresnej prokuratúry proti jeho osobe. Poukázal tiež na to, že v uznesení o zamietnutí sťažnosti (podanej proti uzneseniu o nevyhlúčení prokurátora zo 14. októbra 2009) z 9. novembra 2009 sa okresný prokurátor „*nedostatočne a zjavne povrchným spôsobom vysporiadal s uvádzanými skutkovými dôvodmi zakladajúcimi pochybnosti o nezaujatosti prokurátora...*“. Odvolávajúc sa na judikatúru ústavného súdu požadujúcu aj od rozhodnutí prokuratúry odôvodnenie odpovedajúce na podstatné námietky obvineného považuje sťažovateľ uznesenia prokurátorov okresnej prokuratúry za také, ktoré tieto „*ústavné a zákonné kritéria nespĺňajú*“.

V závere podania preto žiada, aby „*predmetné uznesenia prokurátorov Okresnej prokuratúry Bratislava I boli z dôvodu ich rozporu so zákonom a Ústavou Slovenskej republiky zrušené a trestná vec bola Okresnej prokuratúre Bratislava odňatá*“.

V liste č. k. XV/2 Pz 14/10-3 z 25. februára 2010 generálny prokurátor uviedol, že podanie sťažovateľa doručené Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) 12. februára 2010 bolo podľa obsahu posúdené ako návrh na zrušenie právoplatného rozhodnutia v prípravnom konaní podľa ustanovení § 363 a nasledujúcich Trestného poriadku, a to uznesenia okresného prokurátora okresnej prokuratúry č. k. 3Pv 368/07-55 z 9. novembra 2009, ktorým bola zamietnutá sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu č. k. 3 Pv 368/07-45 zo 14. októbra 2009 o nevyklúčení z úkonov trestného konania. V liste generálny prokurátor poukázal na ustanovenie § 364 ods. 3 Trestného poriadku, podľa ktorého môže generálny prokurátor na základe podaného návrhu zrušiť napadnuté právoplatné rozhodnutie prokurátora do troch mesiacov od jeho právoplatnosti, z čoho vyvodil záver, že uznesenie č. k. 3 Pv 368/07-55 nadobudlo právoplatnosť 9. novembra 2009, zákonom určená lehota už uplynula 9. februára 2009, a preto návrh sťažovateľa na zrušenie označeného rozhodnutia odložil.

V závere dodal, že podanie sťažovateľa bolo posúdené aj ako návrh na postup podľa § 23 Trestného poriadku (odňatie a prikázanie veci), a bolo preto postúpené na ďalšie konanie Trestnému odboru generálnej prokuratúry.

Podľa § 31 zákona o prokuratúre prokurátor preskúmava zákonnosť postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy, prokurátorov, vyšetrovateľov, policajných orgánov a súdov v rozsahu vymedzenom zákonom aj na základe podnetu, pričom je oprávnený vykonať opatrenia na odstránenie zistených porušení, ak na ich vykonanie nie sú podľa osobitných zákonov výlučne príslušné iné orgány.

Podľa § 32 ods. 3 zákona o prokuratúre ak na vybavenie podnetu je príslušný iný prokurátor alebo iný orgán, prokurátor, ktorý prijal podnet, bez zbytočného odkladu, najneskôr do 10 dní od doručenia podnetu, postúpi podnet na vybavenie príslušnému orgánu alebo príslušnému prokurátorovi. Túto skutočnosť súčasne písomne oznámi podávateľovi podnetu.

Podľa § 35 ods. 1 zákona o prokuratúre pri vybavovaní podnetu je prokurátor povinný prešetriť všetky okolnosti rozhodné na posúdenie, či došlo k porušeniu zákona alebo iného všeobecne záväzného právneho predpisu, či sú splnené podmienky na podanie návrhu na začatie konania pred súdom alebo na podanie opravného prostriedku, či môže vstúpiť do už začatého konania pred súdom alebo vykonať iné opatrenia, na ktorých vykonanie je podľa zákona oprávnený.

Podľa § 35 ods. 2 zákona o prokuratúre prokurátor posudzuje podnet podľa obsahu, pričom prihliada na všetky skutočnosti, ktoré počas prešetrovania vyšli najavo.

Podľa § 49 zákona o prokuratúre na vybavenie podnetu je príslušný ten prokurátor, ktorý je príslušný na vykonanie opatrení vyplývajúcich z podaného podnetu.

Podľa § 363 ods. 1 Trestného poriadku generálny prokurátor zruší právoplatné rozhodnutie prokurátora alebo policajta, ak takým rozhodnutím alebo v konaní, ktorému predchádzalo, bol porušený zákon. Porušením zákona sa rozumie podstatné pochybenie, ktoré mohlo ovplyvniť rozhodnutie vo veci.

Podľa § 364 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku návrh na postup podľa § 363 ods. 1 môže podať obvinený vo svoj prospech.

Podľa § 364 ods. 3 Trestného poriadku generálny prokurátor môže zrušiť rozhodnutie podľa § 363 ods. 1 do troch mesiacov od právoplatnosti napadnutého rozhodnutia.

Podľa § 365 ods. 1 Trestného poriadku ak generálny prokurátor po preskúmaní veci na základe návrhu oprávnenej osoby uvedenej v § 364 ods. 1 nezistí dôvody na zrušenie napadnutého rozhodnutia alebo ak uplynula lehota uvedená v § 364 ods. 3, upovedomí o tom osobu, ktorá návrh podala.

V podaní z 11. februára 2010 označenom ako „*Podnet na preskúmanie zákonnosti uznesenia okresného prokurátora o zamietnutí sťažnosti proti uzneseniu o nevyhlúčení prokurátora z úkonov trestného konania*“ v závere sťažovateľ formuloval návrh

rozhodnutia, ktorého sa domáha – zrušiť uznesenia okresnej prokuratúry „z dôvodu ich rozporu so zákonom a s Ústavou Slovenskej republiky“.

Aplikáciou ustanovenia § 35 ods. 2 zákona o prokuratúre bol podnet sťažovateľa posúdený podľa jeho obsahu ako návrh na zrušenie právoplatného rozhodnutia prokurátora vydaného v prípravnom konaní. V zmysle § 49 zákona o prokuratúre generálny prokurátor ako subjekt disponujúci oprávnením k zrušeniu právoplatného rozhodnutia prokurátora prijatého v prípravnom konaní pristúpil k preskúmaniu splnenia podmienky dodržania zákonnej procesnej lehoty ohraničujúcej výkon jeho právomoci, pričom skonštatoval jej zmeškanie a návrh odložil.

Vzhľadom na znenie návrhu rozhodnutia, ktorého sa sťažovateľ domáhal a ktoré v závere svojho podnetu označil – odňatie veci okresnej prokuratúre, posúdil generálny prokurátor podnet sťažovateľa aj ako návrh podľa § 23 Trestného poriadku (odňatie a prikázanie veci) a postúpil ho podľa pravidiel príslušnosti na ďalšie konanie v zmysle ustanovenia § 32 ods. 3 zákona o prokuratúre.

V prvom rade považuje ústavný súd za potrebné poukázať na to, že posúdenie obsahu podnetu sťažovateľa generálnym prokurátorom ako návrhu na zrušenie právoplatného rozhodnutia prokurátora v prípravnom konaní korešponduje s obsahom návrhu rozhodnutia, ktorý sťažovateľ v podnete predostrel, keď požadoval zrušenie rozhodnutí okresnej prokuratúry, čo *expressis verbis* uviedol vo svojom podaní, a nemožno sa v žiadnom prípade stotožniť s tvrdením sťažovateľa, že toto posúdenie „je v evidentnom rozpore s jazykovým znením podania aj prejavenu vôľou sťažovateľa“.

V zmysle ustanovenia § 31 zákona o prokuratúre ak prokurátor pri preskúmaní zákonnosti postupu orgánu činného v trestnom konaní (prokurátor a policajt) zistí jej porušenie, je oprávnený vykonať opatrenia k odstráneniu nedostatkov, a to také, k vykonaniu ktorých je podľa zákona oprávnený (§ 35 ods. 1 zákona o prokuratúre).

V danom konkrétnom prípade sťažovateľa (v štádiu právoplatného rozhodnutia) bolo takýmto opatrením, ktorým by bolo možné reparaovať prípadnú zistenú nezákonnosť postupu prokurátora pri prejednávaní námietky zaujatosti uplatnenej sťažovateľom v prípravnom konaní opravné konanie opierajúce sa o mimoriadny opravný prostriedok upravený ustanoveniami § 363 a nasledujúcich Trestného poriadku – návrh na zrušenie právoplatného rozhodnutia v prípravnom konaní.

V rámci svojej judikatúry ústavný súd vyslovil, že „Ústavný súd uznáva, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia (ako aj rozhodnutia iného orgánu verejnej moci), ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu“ (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 402/08 ).

Relevantnou otázkou nastolenou sťažovateľom, s ktorou sa obrátil na orgán prokuratúry, je otázka zákonnosti prijatého uznesenia (uznesenia o sťažnosti) týkajúceho sa sťažovateľom uplatnenej námietky zaujatosti a prednesený návrh sťažovateľa na zrušenie predmetného uznesenia. K riešeniu tejto v napadnutom konaní rozhodujúcej otázky generálny prokurátor pristúpil a skonštatoval prekážku zmeškania zákonnej lehoty brániacu preskúmaniu veci.

Generálny prokurátor vychádzajúc z obsahu podnetu sťažovateľa navyše posúdil podnet aj ako návrh na odňatie a prikázanie veci podľa § 23 Trestného poriadku a v súlade s ustanoveniami § 32 ods. 3 zákona o prokuratúre ho postúpil podľa pravidiel príslušnosti na ďalšie konanie.

V kontexte uvedených okolností, keď otázka podstatná v namietanom konaní zodpovedaná bola, nemožno absenciu bližšieho odôvodnenia postupu podľa § 35 ods. 2 zákona o prokuratúre (posúdenie podania podľa obsahu) považovať za nedostatok takej intenzity, ktorý by bol spôsobilý porušiť garancie zaručené čl. 46 ods. 1 ústavy (ako aj čl. 36 ods. 1 listiny).

Odôvodnenie postupu generálneho prokurátora v konaní vedenom pod sp. zn. XV/2 Pz 14/10 predstavuje dostatočný základ pre spôsob vybavenia návrhu – odloženie, pretože generálny prokurátor v potrebnej miere vysvetlil, odvolávajúc sa na relevantnú právnu úpravu (ustanovenie § 364 ods. 3 Trestného poriadku) aplikovanú na zistené skutkové okolnosti (dátum právoplatnosti uznesenia prokurátora o zamietnutí sťažnosti), na základe akých právnych úvah postupoval. Ústavný súd preto konštatuje, že odôvodnenie postupu generálneho prokurátora v namietanom konaní spĺňa požadovanú kvalitu, a teda požiadavku ústavnosti v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj čl. 36 ods. 1 listiny.

V závere ústavný súd poznamenáva, že preklenul zjavnú nesprávnosť uvedenú v petite sťažnosti, kde sťažovateľ žiadal vysloviť porušenie základných práv podľa ústavy a listiny postupom generálneho prokurátora *„pri vybavovaní podnetu sťažovateľa na preskúmanie zákonnosti uznesenia policajného orgánu z 11. februára 2010“* bez toho, aby sťažovateľ a vyzýval na opravu podania a zohľadnil vychádzajúc z celého obsahu sťažnosti námietku porušenia citovaných základných práv pri vybavení podnetu smerujúceho proti uzneseniu prokurátora, a nie *„policajného orgánu“*.

Ústavný súd vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti odmietol sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

**P o u č e n i e :** Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. mája 2010